

استان اردبیل بهشت سرمایه‌گذاری صنعتی و معدنی است

استان اردبیل که تا همین چند سال پیش سرمایه‌گذاری خاصی به خود ندیده بود، با تلاش مسئولان برای تسهیل شرایط در راستای رونق تولید و همت بلند بخش خصوصی در حال پیشرفت در این زمینه بوده و به گفته مدیرکل صنعت، معدن و تجارت به بهشت سرمایه‌گذاری‌های صنعتی و معدنی تبدیل شده است.

به گزارش خبرنگار ایرنا، اردبیل که با جمعیت افزون بر یک میلیون و ۳۰۰ هزار نفر در شمال‌غربی ایران و هم‌جوار با استان‌های آذربایجان شرقی، زنجان و کشور جمهوری آذربایجان واقع شده است، با وجود ظرفیت‌های گوناگون پیش‌تر در بخش صنعت و تولیدات صنعتی حرف‌چندانی برای گفتن نداشت و در رتبه‌بندی‌های کشوری در رده‌های آخر بود.

بر همین اساس اقدام‌هایی در چند سال گذشته در دستور کار قرار گرفت تا شرایط استان اردبیل در این زمینه بهبود یابد؛ صدور بیش از ۱۰ هزار فقره پروانه بهره‌برداری صنعتی و صنفی در راستای تبدیل استان به کارگاه بزرگ کارآفرینی و کسب و کار تا فراهم کردن شرایط رونق تولید، جهش اقتصادی و افزایش میانگین درآمد سرانه از جمله این اقدامات بوده است.

با این حال جایگاه صنعت در استان اردبیل و پیشرفت‌های این بخش آن‌طور که باید و شاید برای افکار عمومی در استان تبیین نشده و شاید همین موضوع موجب شده است برخی با انتقاد از شرایط، دستاوردها را هم نادیده انگارند و اما و اگرهای بسیاری را مطرح نمایند و حتی به آمارهای موجود با دیده تردید بنگرند.

در همین راستا «مسعود ایرانی» مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان اردبیل با حضور در خبرگزاری جمهوری اسلامی (ایرنا) مرکز اردبیل به تشریح بخشی از اقدام‌های انجام شده در بخش صنعت استان پرداخت و به پرسش‌هایی که در این زمینه در افکار عمومی و شبکه‌های اجتماعی مطرح است، پاسخ داد.

ایرنا: پیش‌تر کارشناسان، مسئولان محلی و حتی دست‌اندرکاران بخش صنعت بارها از عقب‌ماندگی تاریخی استان اردبیل در بحث تولید در نتیجه فقدان سرمایه‌گذاری‌های کلان بخش‌های دولتی و خصوصی سخن

گفته‌اند؛ نظر شما در این زمینه چیست و اینکه اردبیل در حال حاضر چه شرایطی دارد؟

ایرانی: در سال‌های گذشته، شاید به دلیل نبود یکسری زیرساخت‌ها، نیاز یا ضرورتی به ایجاد شهرک‌های صنعتی عمومی و خصوصی و زیرساخت‌های دیگر احساس نمی‌شد اما با توجهی که در چند سال گذشته شده و همت مدیریت ارشد استان برخی زیرساخت‌ها فراهم شده و یکسری اقدام‌های صنعتی انجام گرفته است که اکنون ثمره آنها را شاهد هستیم.

الان به نرس قاطع می‌توان گفت که در استان صنعتی اردبیل زندگی می‌کنیم و اردبیل یک استان صنعتی است؛ به لحاظ میزان سرمایه‌گذاری و اشتغالی که اکنون شاهد هستیم، اردبیل را می‌توان استانی صنعتی قلمداد کرد؛ این ادعا به صورت مستند مطرح می‌شود و در صورت نیاز آمادگی وجود دارد تا در نشستی کارشناسی با جزییات بررسی گردد.

اردبیل با توجه به سرمایه‌گذاری که در استان شده در یک‌گدرنه تاریخی و در آغاز فرایند جهش اقتصادی به لحاظ تولیدهای صنفی، صنعتی و معدنی قرار دارد؛ اقدام‌های بسیار خوبی در استان اردبیل شروع شده است که باید با تصمیم‌گیری‌ها و اقدام‌هایی این روند تقویت شود.

ایرنا: در حال حاضر چه تعداد واحد تولیدی و صنعتی در استان اردبیل فعال است؟

ایرانی: آمار رسمی حاکی از صدور یک هزار و ۲۰۰ پروانه بهره‌برداری است و اگر بخواهیم واحدهای صنفی با رده‌ها و رشته‌های مختلف را هم در نظر بگیریم، بین ۲ تا سه هزار واحد تولیدی کوچک و متوسط هم داریم که برخی از آنها هنوز نسبت به دریافت پروانه اقدام نکرده‌اند؛ در مجموع آمار تولید استان بیش از اینهاست، زیرا در کارگاه‌های کوچک یا در قالب مشاغل خانگی هم فعالیت‌های تولیدی صورت می‌گیرد که در جایی ثبت نشده است و برای استخراج آمارشان باید دستگاه‌های ذیربط به آنها مراجعه کنند.

برای نمونه یک واحد صنفی کوچک در اردبیل کمربند تولید می‌کند و در نقاط مختلف کشور توانسته بازار خوبی کسب کرده و با شرکت‌های تولیدکنندگان بزرگی رقابت می‌کند. در حالی که چنین کارگاه‌هایی در آمارهای تولید ما نمی‌آیند و بر همین اساس ضروری است بیشتر به بحث آمار ورود کنیم و به هر روی حتی تعداد کسانی که در بخش تولید چه

از نظر صنفی و چه از نظر صنعتی در حال فعالیت هستند، بیش از آمار موجود است.

ایرنا: هرچند نشان تجاری برخی محصولات اردبیل در کشور شناخته شده است، اما برای آن دسته از مخاطبانی که شاید تاکنون در این زمینه اطلاع چندانی نداشته باشند، به نمونه‌هایی از این محصولات و تولیدات صنعتی اشاره بفرمایید.

ایرانی: ۲۵ درصد آب معدنی، ۲۰ درصد انواع باتری، ۲۰ تا ۲۵ لاستیک خودروهای سنگین و حدود ۱۵ درصد لاستیک خودروهای سبک، ۳۰ تا ۷۰ درصد ام‌دی‌اف و سایر محصولات سلولزی مربوط به کاغذ و چوب و در بحث اسباب‌بازی ۷۰ درصد توپ کل کشور در اردبیل تولید می‌شود؛ این استان همچنین به واسطه استقرار یک واحد بزرگ در شهرستان گرمی به قطب تولید شیرآلات ساختمانی کشور تبدیل شده و در بحث معدن هم روند خوبی شروع شده و شاهد اتفاقات بزرگی هستیم.

استان اردبیل با توجه به زیرساخت‌ها و ظرفیت‌هایی که در بخش نساجی و پوشاک دارد می‌تواند بین ۲۵ تا ۳۰ درصد محصولات مورد نیاز کشور را تامین کند که البته در شرایط حاضر مقداری با مشکل روبه‌رو است و برای رفع مشکلات آن تلاش می‌کنیم.

ایرنا: در بخش معدن و صنایع معدنی استان چه اتفاقی افتاده است؟ آیا خبر جدیدی در این زمینه دارید؟

ایرانی: اتفاق‌های بزرگی از جمله در زمینه تولید آهن و مقاطع فولادی افتاده است؛ از جمله احداث کارخانه بزرگ آهن اسفنجی را با ظرفیت تولید سالانه یک میلیون تن در استان که در واقع یک مگا پروژه (آب‌ر پروژه) به شمار می‌رود که در تاریخ استان با این ابعاد و اندازه نظیرش وجود نداشته است.

اگر طرح‌های توسعه این واحد بزرگ تولیدی و صنعتی را هم در نظر بگیریم، می‌توانیم شاهد یک شهرک صنعتی آهن و محصولات آهنی در استان اردبیل شاهد باشیم. البته با شنیدن سوت قطار در اردبیل هم این صنعت بسیار رشد و گسترش خواهد یافت.

این پروژه به درصد پیشرفت فیزیکی قابل قبولی رسیده است و با همراهی و راهنمایی می‌توان میزان پیشرفت آن را بسیار افزایش داد؛ به طور قطع تولید آهن اسفنجی در اردبیل خبری مسرت‌بخش و کمک حال توسعه استان خواهد بود که در ماه‌های آینده افتتاح خواهد شد.

در بحث معدن و بخش پُلمِنتال، به ویژه مس هم ذخیره معدنی بسیار بزرگی کشف کردیم که تاییدیه وزارت صنعت، معدن و تجارت هم برای آن گرفته شده است و جزییات بیشتر آن در روزهای آینده از سوی استاندار اطلاع‌رسانی خواهد شد.

با بهره‌برداری از این ذخیره معدنی، اردبیل به چهارمین یا پنجمین استان دارای ذخایر مس تبدیل خواهد شد که البته این ذخیره معدنی بسیار بزرگ، قابل تکرار است و استان اردبیل این قابلیت را دارد که حتی ارتقا پیدا کند و به جایگاه نخست برسد و اگر به طور طبیعی صنایع تبدیلی، صنایع پایین دستی، صنایع تغلیظ و تولید اقلام مسی نیز پا بگیرد و رونق پیدا کند، بسیار به رشد و توسعه استان کمک خواهد کرد.

ایرنا: با همه این اقدام‌ها بخش صنعت چه سهمی از سبد اشتغال استان را به خود اختصاص داده است و چه سندی برای اثبات آن وجود دارد؟

ایرانی: سهم تمام بخش‌های تولید از حوزه اشتغال در شاخه‌های مختلف در چند سال گذشته در مجموع به ۶۰ درصد رسیده است؛ خوشبختانه استفاده از سامانه‌ها جای خود را در کشور باز کرده و سامانه‌هایی که در بخش اصناف، صنعت، معدن، خدمات و کشاورزی وجود دارد، به خوبی قابل ارزیابی، بررسی و قابل اعتنا است.

ایرنا: استان اردبیل چه مزیت‌هایی دارد که بخش خصوصی را به سرمایه‌گذاری در استان ترغیب کند؟

ایرانی: زمین، نیروی کار و در مجموع تولید ارزان به دلیل پایین بودن سرجمع هزینه‌ها در استان، حمایت از تولید از سوی مسئولان و تبدیل آن به عزم عمومی از مزایای غیر قابل انکار استان بکر اردبیل در بخش تولید و صنعت است. در کنار اینها ما استانی مرزی هستیم و در واقع قابلیت صادرات به کشورهای منطقه را داریم؛ تحولات منطقه و چرخشی که روسیه به بازارهای اطراف خود داشته است. علاوه بر اینها هزینه پایین حمل و نقل، وجود پایانه صادراتی در نزدیکی کشورهای آسیای میانه و برخورداری از خطوط ریلی و زمینی، قرار داشتن در مسیر ترانزیت اروپا از دیگر ظرفیت‌ها و مزیت‌هایی است می‌تواند سرمایه‌گذاران را به سرمایه‌گذاری در استان ترغیب کند.

واحدهایی هستند که در استان‌های دیگر در تولید قطعات خودرو، کاشی، سرامیک و مقاطع فولادی فعالیت می‌کنند این امکان را دارند، از استان اردبیل مسیر کوتاهی را پیمایش کنند تا به بازارهای هدف

برسند و از این رو اگر اعلام اردبیل به عنوان بهشت سرمایه‌گذاری
بمراه نیست.

الان با توجه به تقاضا و تشنگی بازار برای محصولات کشاورزی، صنعتی
و معدنی اردبیل و بسیاری از محصولاتی که با فناوری و دانش فنی سر
و کار دارند، به دلیل پایین بودن هزینه‌های زمین، کارگر، حمل و
نقل و سایر هزینه‌های سربار و سهولت انتقال بسیاری از سرمایه
گذاران تمایل دارند در اردبیل سرمایه‌گذاری کنند.

از سوی دیگر در شرایط حاضر بسیار همدلی خاصی بین مسئولان وجود
دارد و استاندار به عنوان مقام عالی استان بحث‌های اقتصادی را به
صورت ویژه پیگیر هستند و نماینده ولی‌فقیه در استان و امام جمعه
اردبیل نیز به لحاظ شخصیت معنوی، جایگاه و پایگاه اجتماعی که
دارند، قوامی به استان دادند و همدلی ایجاد شده که همه مسئولان به
فکر اعتلای استان هستند و این یک نقطه قوت برای کسانی است که
می‌خواهند در اردبیل سرمایه‌گذاری کنند.

ایرنا: اگرچه اردبیل به بازار قفقاز و کشورهای مشترک‌المنافع
نزدیک است، اما از سوی دیگر از با مرکز کشور فاصله قابل توجهی
دارد؛ آیا مشوق‌های خاصی دیگری برای سرمایه‌گذاران در نظر گرفته شده
است؟

ایرانی: این بحث پیش‌تر نیز مطرح شده و در حال پیگیری هستیم و در
کمیسیون حمایت از صادرات غیرنفتی به موضوع پایانه‌ها و صادرات
هوایی فکر می‌کنیم، یعنی گمرکی را احداث کنیم، علاوه بر این موضوع
راه‌اندازی بخش‌های سورتینگ (مرتب‌سازی و دسته‌بندی)، بسته‌بندی و
کارگو (حمل و نقل) هوایی به جد در حال پیگیری است و در نشست
سازمان‌های هم‌خانواده وزارت صمت با ارگان‌های مربوطه نیز موضوع
مطرح شد و دستگاه‌های تصمیم‌گیر موافقت خود را اعلام کردند. این یکی
از اقدام‌هایی است که سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های اقتصادی در استان
را تسهیل خواهد کرد؛ در همین راستا در حال کار بر روی افزایش
ظرفیت پایانه صادراتی و گمرکی بیله‌سوار هستیم تا روند صادرات و
فروش کالاهای تولیدی استان و سایر استان‌ها از این منطقه افزایش
یابد.

پروژه راه‌آهن اردبیل که استاندار و دستگاه‌های اجرایی مربوطه
شبان‌روزی در حال تلاش هستند تا هرچه سریع‌تر سوت قطار در استان
شنیده شود نیز نویدبخش این است که بحث سرمایه‌گذاری جدی گرفته شده

است و در آینده خبرهای بسیار خوش و امیدوارکننده‌ای از این موضوع به گوش مردم خواهد رسید.

در این راستا، به منظور تسهیل فرآیند سرمایه‌گذاری و تولیدکنندگانی در استان اردبیل، اقدامات زیر در دستور کار قرار گرفته است:

ایرنا: مهم‌ترین چالش‌های پیشروی سرمایه‌گذاران و یا تولیدکنندگان در استان اردبیل چیست؟

ایرانی: مشکل‌هایی در چند بخش وجود دارد که قسمتی از آن مربوط به ناهماهنگی برخی دستگاه‌های اجرایی و متولی است که در قالب شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی، شورای اداری، کمیته حمایت قضایی از تولید بحث حمایت از تولید و تسهیل‌گری انجام می‌گیرد و این یکی از نقاط قوت مدیریت استان است که هماهنگی آن را در اختیار اداره کل صمت قرار داده است.

حتی اگر کسی در مسیر سرمایه‌گذاری و تولید سنگ‌اندازی کند، در شعبه ویژه مستقر در دادگستری مورد بازخواست قرار خواهد گرفت؛ یعنی این حس در همه دستگاه‌ها ایجاد شده است ولی با این وجود برخی قانون‌ها را داریم که یا تسهیل‌گر نیستند یا به واقعیت‌های موجود استان نزدیک نیستند.

با توجه به همتی در کشور برای تسهیل شرایط تولید و سرمایه‌گذاری وجود دارد، این قوانین نیز در چارچوب همان نشست‌ها و کارگروه‌ها گردآوری و بررسی می‌شود و راهکارهای قانونی نیز مشخص می‌گردد.

برخی مشکل‌هایی که تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران با آنها روبه‌رو هستند، ناشی از ضعف‌های زیرساختی است که بخشی مربوط به زیرساخت‌های درون ناحیه‌ها و شهرک‌های صنعتی است که عزم جدی برای برطرف کردن آنها وجود دارد؛ اگرچه این شرایط کمی آزار دهنده است اما با توجه به همت بلندی که سرمایه‌گذاران دارند، جای خوشحالی است که با وجود همه مشکل‌هایی که با آنها دست و پنجه نرم می‌کنند، توسعه کارخانه‌ها و واحدهای تولیدی پیش می‌رود. در این میان اگر از بانک‌ها و وضعیت پرداخت تسهیلات انتقاد نشود، بی‌انصافی کردیم؛ زیرا نبود یا کمبود تسهیلات برای بخش صنعت و توسعه استان بسیار مهم است.

ایرنا: به مساله تسهیلات اشاره داشتید؛ به طور دقیق تاکنون چه میزان تسهیلات برای رونق تولید در استان اردبیل پرداخت شده و انتظار شما در این زمینه چه بوده است؟

ایرانی: سال گذشته در بحث تسهیلات تبصره ۱۸ سهمیه استان کمتر از چهار هزار میلیارد ریال بود که به هیچ وجه متناسب با واقعیت‌های تولید استان نیست و انتظارات تولیدکنندگان ما را برآورده نمی‌کند؛ البته چندی پیش قانونی برای پرداخت تسهیلات رونق تولید ابلاغ شد ولی چندان حمایت، فعالیت و کمکی از سوی بانک‌های استان دیده نمی‌شود. به جز یکی دو بانک، سایرین دست ما را نگرفتند و رقم‌های پرداخت شده هم بسیار ناچیز بوده است که امید می‌رود موضوع به گوش مسئولان بانکی برسد تا مقداری با دید بازتر به موضوع نگاه کنند تا صنعت و تولید استان را پیش ببریم.

ایرنا: برخی می‌گویند که تزریق بی‌محابای پول در سطح جامعه می‌تواند به تورم گسترده‌تر منجر شود؛ نظر شما به عنوان یک کارشناس و مسئول چیست؟

ایرانی: دیدی که نسبت به پول‌پاشی و تزریق پول از طریق بانک‌ها در سطح جامعه وجود دارد، در بخش صنعت اتفاق نمی‌افتد و برخلاف آن به صنعتگر کمک می‌شود و هر عددی هم که به تولید و صنعت پرداخت شود، نه تنها تبدیل به تورم نخواهد شد، با تولیدی که انجام می‌دهند و اشتغالی که ایجاد می‌شود، در بلند مدت به کنترل تورم کمک می‌کند.

از این رو به عنوان یک کارشناس حوزه صنعت و اقتصاد این تسلی خاطر را به سیاست‌گذاران پولی و مالی می‌دهم که اگر مسیر تسهیلات را برای تولیدکنندگان واقعی باز کنند و در عین حال نظارت قوی بر هزینه‌کرد آن در بخش صنعت اعمال نمایند، به طور قطع تولیدی که صورت می‌گیرد در کنار کمک به تثبیت بازار، بر اشتغال و بسیاری از مسائل اجتماعی و فرهنگی نیز تاثیر می‌گذارد.

این یک گزاره قطعی و متقن است که اگر می‌خواهند فعالیت‌های اقتصادی در استان و کشور رونق بگیرد و تولید رشد کند، هرچه تسهیلات به بخش

تولید بدهند، نه تنها به تورم نمی‌انجامد، بلکه به کنترل تورم، رونق تولید، از بین بردن بیکاری و سایر معضله‌ها کمک می‌کند.

حتی رونق و توسعه‌ای که در پی آن ایجاد خواهد شد، کمک می‌کند تا خانواده‌ها بتوانند نیازهای خود را راحت‌تر تامین کنند و این امر به همان میزان در فرهنگ و سایر مسائل اجتماعی اثرگذار خواهد بود.

ایرنا: برخی صنعت را امری مکانیکی و فیزیکی می‌بینند، به این صورت که با مقداری پول و به‌کار گماردن چند نفر شکل می‌گیرد و در مقابل برخی دیگر این نگاه را محکوم به شکست می‌دانند و علت آن را فقدان زیرساخت‌های نرم‌افزاری عنوان می‌کنند؛ نظر شما چیست؟

ایرانی: این موضوع کمی پیچیده است، مدیریت ارشد استان همواره از ما انتظار دارد و چنان تخصصی پیگیری می‌کنند که گاهی برخی دستگاه‌ها عقب می‌مانند؛ ولی چنان که استحضار دارید، در نهایت این نگاه و زاویه دید سرآغاز انجام کار بوده و پاسخ در مجموع مثبت است و این تغییر نگرش هم بین مردم عادی، هم در دستگاه‌های دولتی و هم نهادهای نظارتی شکل گرفته است.

جالب است بدانید که گاه دستگاه‌های نظارتی و امنیتی تماس می‌گیرند، بر ضرورت حمایت از واحدهای تولیدی دارای مشکل تاکید می‌کنند و خواستار پیگیری و رفع مشکل آنها می‌شوند که در سریع‌ترین زمان ممکن بررسی گزارش‌ها و برطرف کردن مشکلات آنها از سوی مسئولان و کارشناسان مربوطه در دستور کار قرار می‌گیرد.

این همدلی بین نهادهای مختلف به وجود آمده و یکی از دستگاه‌های پیگیر دادگستری استان است؛ این نوید را باید داد که تغییر نگاه صورت گرفته و تبدیل به رویه‌ای اداری هم شده است اما تا رسیدن به مرحله‌ای که باید در آن باشیم، فاصله داریم. با این وجود جزو استان‌های سرآمد در این بحث هستیم و همیت عمومی به وجود آمده است تا کارهای اقتصادی و تولیدی به سرانجام برسد.

ایرنا: با وجود مواردی که جناب‌عالی اشاره فرمودید، همچنان مجموعه‌ای مانند سبلان پارچه را داریم که به عنوان یکی از بزرگترین تولیدکنندگان پوشاک و منسوجات خاورمیانه در همان سال‌های ابتدایی راه‌اندازی با مشکل و در نتیجه تعطیلی روبه‌رو شد و با وجود تلاش‌ها و پیگیری‌های صورت گرفته، همچنان درگیر رکود است.

ایرانی: برخی مشکلاتی در بعضی واحدهای تولیدی وجود

دارد، از جمله کارخانه‌ای که به آن اشاره کردید یا برای یکی از واحدهای تولید کنسانتره، آبمیوه و چند مگا پروژه اتفاقیهای مشابهی افتاده است که در تلاش هستیم تا مشکلات آنها نیز برطرف شود و به محض رفع مشکل به طور حتم نتیجه اطلاع‌رسانی خواهد شد.

از سوی دیگر از تجربه آنها استفاده می‌کنیم تا در آینده واحدهای دیگر به این مشکل‌ها دچار نشوند؛ بالاخره هر کاری که آغاز می‌شود و هر مجموعه‌ای که شکل می‌گیرد، برخی مشکل‌ها و آفت‌ها را هم به دنبال خود دارد که نمی‌توان جلوی همه آنها را گرفت، اما باید تلاش کنیم تا این آفت‌ها کمتر شود و مجموعه‌هایی که با این همه سرمایه و تلاش ایجاد می‌شوند، با مشکل‌های جدی روبه‌رو نشوند.

ایرنا: پیش‌تر خبری مبنی بر پیوستن واحدهای تولیدی بزرگ استان به باشگاه هزار تایی‌ها در حوزه اشتغال داشتیم این امر تا چه حد امکان عملیاتی شدن دارد؟

ایرانی: در ابتدای طرح موضوع حدود پنج کارخانه در استان از چنین ظرفیتی برخوردار بودند و تعداد اشتغال آنها به بیش از یک هزار نفر رسید در ادامه این برنامه برای ۱۰ واحد تولیدی هدفگذاری شد و در نهایت هم با تلاش مدیران استان این هدفگذاری به ۱۵ واحد، ۲۰ واحد و سپس ۳۰ واحد افزایش یافت.

استان اردبیل این ظرفیت را دارد که در ۳۰ کارخانه بزرگ میزان اشتغال را به بیش از ۳۰ هزار نفر برساند ولی بر اساس هدفگذاری پیشین در حال حاضر ۱۵ واحد ظرفیت خود را به بیش از یک هزار فرصت شغلی افزایش داده‌اند؛ این ظرفیت فراهم است و باشگاه هزارنفری‌ها فخر استان در سال‌های آتی خواهد شد.

ایرنا: برخی کارشناسان بر این باور هستند که این اقدامات اتفاقی و قائم به افراد و یا در نهایت یک دولت بوده است؛ به این معنی که برنامه و راهبرد جامعی وجود ندارد تا مدیران هدف و برنامه خود را در چارچوب آن تعریف و پیگیری کنند و از این رو ممکن است با تغییر شخص یا دولت این روند متوقف شود؛ نظر شما در این زمینه چیست؟

ایرانی: به شدت مخالفم، به این دلیل که صنعت واقعیتی است که نمی‌توان آن را نادیده گرفت؛ سوای اینکه رهبر معظم انقلاب چندین سال گذشته را با عنوان‌های مرتبط با اقتصاد، تولید و اشتغال نام‌گذاری کردند و مدام پیگیر مساله هستند، هر کسی روی کار بیاید، حتی اگر به صنعت و تولید هم اعتقاد نداشته باشد و از خانواده

تولید هم نباشد، باز بخش صنعت نادیده گرفته نخواهد شد.

با وجود همدلی که در بین فعالان این بخش وجود دارد، چنین موضوعی بعید است؛ از سوی دیگر ظرفیت صنعت و تولید چنان در استان اردبیل رشد داشته است که هر کسی هم بیاید، بعید است این همه اشتغال را نادیده بگیرد؛ در حال حاضر شاغلان بخش صنعت استان حدود ۳۰ هزار نفر است، مگر می‌توان این عده، خواسته‌ها و سرنوشتان را نادیده گرفت؟ این امکان وجود ندارد.

این بحث در پوست و گوشت همه مجموعه‌ها رسوخ پیدا کرده و انتظاری مردمی هم در این زمینه شکل گرفته است؛ وقتی انتظارات مردمی تبدیل به یک رویه عمومی بشود، بعید است که کسی بیاید و بخواهد آن را نادیده بگیرد.

ایرنا: در پایان اگر نکته یا پیامی برای مردم و یا مسئولان دارید، بفرمایید.

ایرانی: مواردی که با توجه به محدودیت زمانی این مصاحبه مطرح شد، تنها بخشی از ظرفیت‌ها و اقدام‌های صورت گرفته در راستای فعال‌سازی تولید و صنعت در استان بود و تشریح کامل همه ظرفیت‌ها و تبیین اقدام‌هایی که انجام شده، نیازمند نشست دیگری است تا همه مسائل تشریح شود که به نوعی زحمتهای کشیده شده از سوی فعالان این عرصه را بتوانیم بازتاب دهیم.

به هر روی در استان اردبیل حرف‌های بسیاری برای گفتن داریم، از جمله در زمینه صنعت چرم یا سایر خوشه‌های صنعتی مانند فرش با بیش از ۴۰ هزار بافنده و افزون بر ۱۱۰ هزار مترمربع تولید سالانه فرش‌های فاخر که نتیجه دست و پنجه هنرمندان صنعتگر استان است، همچنین مظلومیت آنها و اقدام‌هایی که در زمینه ساماندهی آنها صورت گرفته و کارهایی که تاکنون برایشان انجام نشده است.

این مسائل به طور ویژه دیده شده و هفته‌ای نیست که نشستی با یکی از فعالان این حوزه نداشته باشیم؛ برنامه‌ریزی هم انجام شده است که حمایت همه‌جانبه‌ای از فعالان و تولیدات این خوشه‌های صنعتی صورت بگیرد و به روال جاری و ساری تبدیل شود تا در ماه‌ها و سال‌های آینده شاهد رقم خوردن اتفاقی‌های خوبی برای استان اردبیل باشیم.